

18. august 2022

UKA 2022/97

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Sapigalinnut ulluinnarni nerisassat nioqqutissat nunatsinnut ajornannginnerusumik eqqussorsinnaalernissaannut Naalackersuisut nalunaarusioqqullugit peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nunaniit allaniit nioqqutissat taakku eqqussorsinnaanissaannut inatsisitigut qanoq allannguinnissaq pisariaqarnerisooq, qanorlu akimikkut Danmarkimiit nioqqutissanut unammillernerusinnaalersinnaaneri nalunaarusiamut ilanngunneqassapput. Nalunaarusiaq kingusinnerpaamik UKA2023-mi Inatsisartunut agguanneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Tungavilersuut

Qanorinnikkulluunniit sapingaqarnek takkussinnaavoq, taannalu ulluinnarnittaaq inooriaatsimik allanngortitsissariaqanermik annertuumik malitseqartarpoq. Assersuutingalugu immuup akuanik laktosemik sapingaqalersut, ulluinnarni sungiusimalluakkatut nerisariuakkagut arlalippassuit imaaliinnarlutik pisinnaajunnaartarpaat.

Atassummiittaarlumi isumaqarpugut, ullutsinni sapingalinnut nioqqutit eqqussorneqartut akisuallaarlutillu toqqangassat annikippallaartumik inissisimasut. Nioqqutissanik ulluinnarni atorfissaqartitanik nalinginnaasumik sapingaliunngitut toqqangassaannut qaninnerpaamik inissisimatinnissaanut periarfissamik pitsaanerpaamik peqartariaqarnek angujartortariaqarpoq.

Upernassaq ilaatigut tusagassiutitigut ataasiaannaanngitsoq tusarparput, inoqarfinni arlalissuarni sikusartoqarfimmuusuni, sapingalinnut nioqqutinik suutaarulluinnarsimallutik meerartaminnut sapingaqartuusunut ajornakusoorluinnartumut inissittoortut.

Ajornannginnerusumik nunatta avataaniit suminngaanniilluunniit tikisitsinnaalernikkut, inatsisip qasukkartinneratigut, inoqarfippassuarni aaqqiissutaalluarsinnaasumik iluarsisinnaavugut.

Maanna aamma ernumanartut ilai tusartualeqqavaguttaaq, Russit Ukrainillu sorsuunnerisa, Covid-19-illu atuutipiloreerata kinguneranik sorpassuit akitsornerat nunani EU-miittuni malunnarsillualaavereermat, uagutsinnullu apissillattaalereerlunittaaq. Assersuutissaalluarpoq Qallunaat nunaanni nunaatillit kattullutik suliffeqarfissuaataat Arla, ukioq 2022-iinnaap iluani 42%¹ angullugu nersussuit immuisa akiinik qaffaasoqarsimanera BT-mit allaaserineqarpoq, tamannalu soorunami atuisut kaasarfiiniit akilerneqassaaq.

Ilaatigut assersuutitut atorsinnaasoq alla qiviassagaanni, USA-p nunavittaani naalagaaffiini avannarlarsaasoq Maine, nersussuup immua liiterimut 33% angullugu akikinnerusutut

¹ <https://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/ny-prisstigning-paa-maelk-historisk-dyrt/9230391>

nalunaarsorneqarsimasoq takuneqarsinnaammat. USA-lu tamaat qallunaat nunaannut agguaqatigiisillugu nioqqutissatigut 7,7%-imik² akikinnerusoq nalunaarsorneqarsimalluni.

Inuiaqatigiinni sapingalittagut piumassuserinngisaminnik akiliinerujuaannarput, nalinginnaasuuvormi nioqqutit laktoseqanngitsut Arlameersut minnerpaamik "nalinginnaasuniik" 2kr-imik akisunerusarnerat³. Sulilu nunatsinnut eqqunneqareernermini takornartaasarani akisunerulertarnera.

Taamatuttaarlu ippoq, nunatsinni sukkornermik nappaateqartorpassuarnut. Toqqangassat amerlanerpaarsuunngivipput, akiilu unamminartumeeqqajannngivillutik nioqqutissani taakkunani unammillerneq iluamik piunngimmat. Iffiornermi atortut takuinnarsinnaavagut sioraasanut taartit atorneqartartut qanoq akisunerutigerujussuarneri.

Atassummiit taamaammat pingaartuuttipparput, inoqatigut piumassuserinngisaminnik sapingaqarnertik pillugu akiliinerujuartarnerata tapiissutinik assigisaanilluunniit aqqissuussinngikkaluarluni, unammilleqatigiippalaarnerusumut nioqqutissanik eqqussuisarnermut inatsisip aqqinneratigut iluarsineqarsinnaasoq.

Aningaatigut ingerlatsinikkullu pisortanut kingunerisassai:

Nalunaarusiornissamut nutsertinnissaanullu AC-fuldmægtigellu ukiup affaata ilivitsullu sulineratut naleqassalluni 250.000-500.000 kr.

Namminersortunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.

² <https://www.mylifeelsewhere.com/cost-of-living/united-states/denmark>

³ <https://foedevareguiden.dk/laktosefri-varer-hvad-er-fordelene-og-ulemperne-2/>